

94(477)
3-5

ПРАКТИЧНИЙ ДОВІДНИК

Історія України

За програмою основної і старшої школи + ПРОФІЛЬНИЙ РІВЕНЬ

ТЕОРІЯ:

- цікава інформація
- історичний портрет
- словник
- хронологічна таблиця

ПРАКТИКА:

- тестові завдання
після кожної теми

Підготуйся до уроку, іспиту, ЗНО!

ВІДАВНИЦЬКИЙ ДІМ
«Весна»

94(477)
3-51

ПРАКТИЧНИЙ ДОВІДНИК

Тетяна Земерова, Ірина Скирда

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

ЗА ПРОГРАМОЮ ОСНОВНОЇ І СТАРШОЇ ШКОЛИ
+ ПРОФІЛЬНИЙ РІВЕНЬ

БІБЛІОТЕКА ХУПС

№ 131709/003

НАВЧАЛЬНИЙ ФОНД

A131964

ВІДАВНИЧИЙ ДІМ
«Весна»

ТОВ «Видавничий дім Весна»

Харків
2016

УДК 94
ББК 63.3(4Укр)
3-51

Охороняється Законом України «Про авторське право та суміжні права».
Передрукування даного посібника або будь-якої його частини
та використання у будь-якій формі
забороняється без дозволу ФОП Співак В. Л.

Рецензенти:

В. В. Скирда, канд. іст. наук, доцент кафедри історіографії,
джерелознавства та археології історичного факультету
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;
В. В. Воронаєва, учитель історії, спеціаліст вищої категорії,
учитель-методист ЗОШ №95 м. Харкова;
Л. Ю. Антоненко, учитель історії, спеціаліст вищої
категорії, учитель-методист ЗОШ №151 м. Харкова

3-51 **Земерова Т. Ю., Скирда І. М.**
Історія України / Тетяна Земерова, Ірина Скирда. —
3-є вид., переробл. і доповн. — Харків: ТОВ «Видавничий дім
Весна», 2016. — 752 с. — (Серія «Практичний довідник»).

ISBN 978-617-686-325-0

Пропонований практичний довідник покликаний освітити та розширити знання, отримані в ході вивчення шкільного курсу з історії України, а також допомогти долучитися до активної самостійної роботи.

Хронологічно теми посібника охоплюють період від найдавніших часів до сьогодення. Оригінальна структура навчального посібника надзвичайно чітка, матеріал викладено в якісній і доступній формі. Різноманітні рубрики: «Історичний портрет», «Це цікаво!», «Словник» — стимулюють зацікавленість предметом, розширюють кругозір, збагачують ерудицію, заохочують до самостійного осмислення історичних процесів.

Розміщені в кінці кожної теми тестові завдання допоможуть підготуватися до тематичних і підсумкових атестацій та зовнішнього оцінювання.

Видання розраховане на старшокласників, абітурієнтів, а також студентів першого курсу та викладачів вищих навчальних закладів.

УДК 94
ББК 63.3(4Укр)

ISBN 978-617-686-325-0

© ФОП Співак В. Л., макет, 2016

ПЕРЕДМОВА

Історія — це величезний масив інформації про минуле людства. Ця інформація міститься в живій пам'яті людей, матеріалізована в творіння рук людських (залишки давніх поселень, будівлі попередніх епох, техніка, машини тощо). Вона записана в офіційних урядових документах, програмах партій, діяльності лідерів та воєначальників попередніх епох, на сторінках літописів, хронік, спогадів очевидців тощо. Щоб не загубитися у цьому масиві інформації, вашій увазі запропоновано посібник «Історія України», якому автори намагалися надати універсальності. Він може стати у пригоді як школяру, так і абітурієнту, як студенту, так і вчителю. Даний навчальний посібник покликаний не лише освіжити та розширити знання, отримані в ході вивчення шкільного курсу з історії України. Його мета — допомогти опанувати основи наукового підходу до історії, дати орієнтири для розуміння витоків та історичного минулого українського суспільства, спробувати побачити перспективи вирішення сучасних проблем. Це видання допоможе підготуватися до підсумкових контрольних робіт, тестів, заліків, зовнішнього оцінювання. Навчальний посібник містить матеріал, який відповідає повною мірою вимогам чинної навчальної програми для основної та старшої (академічний і профільний рівні) школи, затвердженої Міністерством освіти і науки. Хронологічно теми посібника охоплюють період від найдавніших часів до сьогодення. У ньому простежено основні процеси історичного, економічного, соціального, політичного і культурного розвитку нашої країни. Оригінальна структура навчального посібника надзвичайно чітка, навчальний матеріал викладено в якісній і доступній формі. Різноманітні рубрики: «Історичний портрет», «Це цікаво!», «Словник» — стимулюють зацікавленість предметом, розширюють кругозір, збагачують ерудицію, заохочують до самостійного осмислення історичних процесів.

Набути практичних навичок, закріпити отримані знання, підготуватися до зовнішнього оцінювання вам допоможуть робота з історичними джерелами і тестові завдання, які розміщені в кінці кожної теми.

Основні типи тестових завдань, що запропоновані вашій увазі, та їх коротка характеристика:

- *Завдання з однією правильною відповіддю.* Такі завдання є найпоширенішими в практиці тестування, що пояснюється зручністю їхньої форми для автоматизації контролю навчальних досягнень. Завдання з однією правильною відповіддю оцінюють переважно

ЗМІСТ

Передмова	3
Стародавня історія України	5
Київська Русь	23
Феодална роздробленість Київської Русі	36
Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (друга половина XIV — перша половина XVI ст.)	55
Українські землі під владою Речі Посполитої	68
Національно-культурний рух в Україні другої половини XVI — першої половини XVII ст.	85
Національно-визвольна війна українського народу проти Речі Посполитої в середині XVII ст. Відродження Української держави	99
Українські землі в другій половині XVII ст. Розділ Гетьманщини і боротьба за незалежність	115
Українські землі наприкінці XVII — у першій половині XVIII ст.	136
Українські землі в другій половині XVIII ст. Ліквідація Російською імперією української державності	159
Українські землі в складі Російської імперії в кінці XVIII — першій половині XIX ст.	176
Західноукраїнські землі в кінці XVIII — першій половині XIX ст.	192
Наддніпрянська Україна в другій половині XIX ст.	209
Західноукраїнські землі в складі Австрійської імперії в другій половині XIX ст.	227
Україна на початку XX ст.	248
Україна в Першій світовій війні	290
Українська революція (1917–1918 рр.)	312
Україна у боротьбі за збереження державної незалежності (1918–1920 рр.)	350
УСРР у період нової економічної політики (1921–1928 рр.)	402
Соціально-економічні та політичні перетворення (1929–1938 рр.)	439
Західноукраїнські землі у міжвоєнний період	477
Україна в Другій світовій війні (1939–1945 рр.)	500
Україна в першому повоєнному десятилітті (1946–1955 рр.)	540
Україна в умовах деєсталінізації (1956–1964 рр.)	569
Україна в період загострення кризи радянської системи	595
Розпад Радянського Союзу і проголошення незалежності України (1985–1991 рр.)	624
Становлення незалежної України (1991–1994 рр.)	651
Україна в сучасну добу (1994–2015 рр.)	689
Хронологічна таблиця	740
Відповіді до завдань для самоконтролю	749